

ROTTERDAMSCH E COURANT.

Zondag en Maandag den 9 en 10 Julij.

Bij deze Courant behoort een BIJVOEGSEL.

KENNISGEVING.

GROOT MUZIKFEEST en WEDSTRIJD

der

KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE YACHT-CLUB.

De BURGEMEESTER, HOOFD DER POLITIE te ROTTERDAM, doet te weten:

Wat, bij gelegenheid van het Muzikfeest, tot viering van het vijf en twintigjarig bestaan van de Maatschappij tot bevordering der Toonkunst en van den Wedstrijd der Koninklijke Nederlandsche Yacht-Club, tot handhaving der goede orde en ter voorkoming van ongelukken, de volgende bepalingen zijn vastgesteld, te weten: Van en met Maandag den 10den tot en met Zaterdag den 15den dezer maand zullen, zoo wel gedurende de repetitien als gedurende de uitvoeringen, de rijtuigen, die zich naar het westelijk gedeelte der Stad, alwaar het Feestlocaal is geplaatst, moeten begeven, bij het derwaarts rijden den weg moeten nemen van de Leuvehaven, over de Stokkenbrug, langs het Willemsplein, door de Westerstraat en van daar over het Nieuwewerk en den dwarsdijk naar de Bontepaal, en vervolgens over den Schiedlandschen Hoogenzeedijk naar de Stad terugkeeren, terwijl bij het eindigen der repetitien en uitvoeringen de anderszins de tegenovergestelde rigting gevolgd zal moeten worden.

De beambten der Politie zijn gelast om te zorgen dat de toegang tot het Feestgebouw steeds vrij en onbelemmerd blijve voor hen die derwaarts gaan, en om alles, wat aan de goede uitvoering der muzik hinderlijk zou kunnen zijn, tegen te gaan.

Op den dag van den Wedstrijd der Koninklijke Nederlandsche Yacht-Club, Woensdag den 12 dezer maand, zal het navolgende moeten worden in acht genomen:

Alle Stoombooten, welke gedurende den Wedstrijd de stad verlaten, aldaar aankomen of de rivier voor de stad bevaren, moeten de baan, voor den Wedstrijd afgekeerd, vermijden en tevens hoogstens met half werk varen, en wel van daar, waar de voormalige Rijkse Marine werf begint, aan den ingang van het Boerengat, tot aan de hooft der stad aan de zijde van Delfshaven; overigens zullen allen geheel moeten stoppen wanneer er wedstrijdende vaartuigen aankomen, en eerst nadat deze minstens tweemaal de lengte der stoomboot daarvan verbyderd zijn, weder mogen werken; de Zeilvaartuigen, welke langs de stad varen, zullen mede de afgebakende baan moeten vermijden; alle Schepen, Stoombooten en andere Vaartuigen hoe ook genaamd moeten zich overigens, zoo overdag, voor en gedurende den Wedstrijd, als des avonds voor en gedurende het Venetiaansch feest, zoo wel ten aanzien van het bevaren der rivier als het kiezen van eene ligplaats, gedragen naar de bevelen, welke daaromtrent door de Politie zullen worden gegeven;

de Rijtuigen, welke zich naar het gebouw der Koninklijke Nederlandsche Yacht-Club begeven, moeten den weg nemen van de Leuvehaven over de Stokkenbrug, het Willemsplein en de Willemskade, en van het gebouw naar de stad terug door de Maasstraat, de Westerstraat, de Scheepstimmermanslaan en over den Schiedlandschen Hoogen Zeedijk;

des avonds na negen ure mogen in de Boompjes, op het Willemsplein, de Willemskade en de Westerstraat, geen rijtuigen, sleden, handwagens of eenig ander voertuig hoe ook genaamd stilstaan; en ook in geene andere rigtingen dan als volgt:

In de Boompjes in de rigting naar den Tarwenakker; op het Willemsplein en de Willemskade, alsmede in de Westerstraat, in de rigting naar de Veerkade, van waar zij door de Scheepstimmermanslaan of langs het Nieuwewerk moeten wegrijden.

Op al de opgenoemde plaatsen zal niet anders dan stopvoets mogen worden gereden.

Van de bepalingen omtrent de rigting in de Boompjes zijn alleen uitgezonderd de rijtuigen, welke personen moeten brengen of afhalen naar of van de huizen in de Boompjes, oostwaarts van de Grootte Draaisteeg gelegen, door welke steeg de Boompjes ook maar alleen mag toegereken worden.

Donderdag den 13den dezer maand zullen, des avonds van zes tot elf ure, geene rijtuigen, sleden, handwagens of andere voertuigen hoe ook genaamd mogen geplaatst worden op of geplaatst worden op de Nieuwemarkt of de toegangen tot die markt.

Zaterdag den 15den dezer maand zullen, ter gelegenheid van het te geven Vuurwerk, na des avonds vier ure geene rijtuigen, sleden, handwagens of andere voertuigen hoe ook genaamd mogen geplaatst worden langs de Willemskade, de Veerkade, den Veerdam, het Nieuwewerk, den dwarsdijk naar de Bontepaal en in de Scheepstimmermanslaan, en zal zulks alleen mogen geschieden in de Houthaan, zullende overigens omtrent het rijden de bepalingen blijven gelden bij n.º 1 vermeld.

VI. Onverminderd al het hier voren bepaalde, zullen alle voerlieden of bestuurders van rijtuigen hoe ook genaamd zich, gedurende al de opgenoemde dagen, op al de hier voren vermeldde plaatsen moeten gedragen naar de bijzondere orders, welke hun door de beambten der Politie, ten aanzien van het rijden met of het plaatsen van hunne rijtuigen, hoe ook genaamd, zullen worden gegeven.

De BURGEMEESTER vertrouwt dat alle de ingezetenen, die bij iedere gelegenheid steeds den lof verdienen van door goede orde en getrouwe opvolging van de vastgestelde bepalingen tot een navolgenswaardig voorbeeld te strekken, ook nu weder in alle opzichten zullen medewerken tot handhaving van de hier boven voorgeschreven maatregelen, die alleen ten doel hebben om de ophanden zijnde feestviering te doen strekken tot genoegen van allen en tot hernieuwde bevestiging van de eer en den roem van het thans in zoo vele opzichten gezegend Rotterdam.

Rotterdam den 7 Julij 1854.

De Burgemeester voornoemd,
J. F. HOFFMAN.

HET FEESTVIEREND ROTTERDAM

in JULIJ 1854.

Zoo is dan de feestweek aangebroken, welke door de Maatschappij tot bevordering der Toonkunst aan onze stad, aan Nederland, ja aan geheel Europa is bereid, en terwijl elders gewapende benden van velerlei Natien henentrekken om elkander te bekampen, komen landgenooten en vreemden bij duizenden herwaarts, om het vreugdefeest der kunst te vieten; terwijl daar in het Oosten de krijgsbanier is opgestoken, wappert hier de vreugdevlag; terwijl daar het kanongebulder angst en kommer verwekt, verhoogt het hier de feestvreugde; daar in het Oosten brengen de opstijgende vlammen ellende en jammer te weeg, hier zullen vreugdevuren worden gebrand; daar hoort men het gekletter der wapenen, hier hoort men de feestbokaal klinken. Wat ruime stof tot nadenken, maar ook hoe ruime stof tot dankbaarheid leveren deze weinige woorden op!

Het bloeiend Rotterdam viert feest, ja het bloeiend Rotterdam herhalen wij nog eens, en wij wijzen u, duizende vreemdelingen, die thans onze Maasstad bezoeken en die haar ook vroeger aanschouwden, op de groote veranderingen, verbeteringen en verfraaiingen welke in de laatste jaren zijn tot stand gekomen; aan alle kanten breidt onze stad zich uit, doch vooral vestigen wij uw oog op hare westzijde; daar is schier eene geheel nieuwe stad verzezen, daar prijkt eene gansche reeks trotsche gebouwen waar nog korten tijd geleden de Maas henengolde, daar aanschouwt men nog meer westwaarts eene ruime vlakte, later weder aan de golven ontwoekerd om op nieuw tot uitbreiding der stad te dienen, terwijl daar eene breede haven is gegraven tot veilige wijkplaats van de schepen welke met hunne rijke ladingen uit verre Landen herwaarts zijn gestevend; nog meer westwaarts ziet uw oog het nieuw aangelegde Park, die zoo schoone lustwarande, waar men zich in heerlijke natuurtooneelen kan verlustigen. Dat alles zijn zoo vele blijken van den bloei onzer stad, maar ook van den hier heerschenden ondernemingsgeest, terwijl daarbij de goede zorgen van ons vroeger en tegenwoordig Gemeentebestuur ook niet mogen worden voorbijgezien en het alles een sprekend bewijs is van de magt welke door eendragtig samenwerken erlangd wordt.

Rotterdam viert dan feest en wel een feest der kunst gewijd. Vele maanden lang werd alles voorbereid om dat feest onze Stad en der Maatschappij tot bevordering der Toonkunst waardig te doen zijn. In de algemeene vergadering der Maatschappij ten jare 1852 werd besloten het 25jarig bestaan der Maatschappij in 1854 feestelijk te Rotterdam te vieren, en de Maatschappij zelve stelde daarvoor de som van f 15,000 beschikbaar, aan welke som de Gemeenteraad dezer stad f 5000 toevoegde, terwijl deze gelden nog aanzienlijk werden vermeerderd door bijzondere giften. Weldra had zich een feestcomité gevormd, dat geene moeite te veel achtte, zoo slechts het feest op eene waardige wijze werd gevierd, en dat het comité in zijne pogingen geslaagd is zal de feestviering getuigen welke thans aanvangt. Gemeld comité bestaat uit de heeren C. G. Schurze van Houten, A. Rueb, J. R. Smalt, J. van der Hoop Jacz., M. H. C. van Oosterzee, C. Serruys, S. van Baalen, J. F. Hoffman, D. Blankenheym, mr. A. Hoyne van Papendrecht, Joost van Vollenhoven, J. H. C. van der Kun, P. H. Tromp, W. S. van den Bergh van Heineoord, H. de Bruyn, A. Plierboom, E. L. Jacobson, M. M. de Monchy en A. C. Dalen; de zeven eerstgenoemden leden van het bestuur der Maatschappij tot bevordering der Toonkunst.

Eene beknopte beschrijving van het opgerigte feestgebouw zal hier niet misplaatst wezen en geens velen onder lezers welkom zijn.

Het feestgebouw is, ingevolge het door den heer gemeente-architect W. N. Rose ontworpen plan, geplaatst op het terrein voor het Tweede Nieuwewerk, waar het met de stekers en de kolonaden eene lengte beslaat van 21 Ned. el. De feestzaal zelf heeft eene lengte van 64 el en eene breedte van 28 el en eene hoogte tot den nok van 18 el. Het orkest heeft de geheele breedte der zaal en eene diepte van 12 el. Het gebouw bestaat uit een middelstuk en twee zijbeuken; de zijbeuken hebben onder de kap eene hoogte van 12 el en de middelstuk onder de hooftkap eene hoogte van 15 el. De constructie der kap bestaat over de groote beuk uit eene zoogenoemde Basileekap en voor de zijbeuken uit eene kruisakap; de buitenomtrek van het gebouw wordt versterkt door stijlen en schooren, waarop het kapwerk van de zijbeuken rust, terwijl het geheele kapwerk in het gebouw door acht ijzeren kolommen wordt gedragen, welke slechts een diameter hebben van 30 duim. In de kap zijn vier groote lanternen aangebragt, waarvan die boven het orkest eene dubbele oppervlakte bezit. Tegenover het orkest is de hoofdingang der zaal met twee kleinere ingangen, terwijl zich in iedere der beide zijwanden vier groote ingangen bevinden, alsmede nog verscheidene andere zijde van het orkest. Voor den hoofdingang bevinden zich drie uitgestrekte lokalen, welke tot koffijkamers moeten dienen, terwijl men achter het orkest in de drie ruime lokalen aantreft, bestemd voor de dames en heeren medewerkenden in voor en achter en uit welke lokalen men met drie afzonderlijke trappen tot het orkest opklimt. De oprigting en uitvoering van dit gebouw en de nevensgebouwen is aangehouden door de heeren G. Nijman, H. Weyman, L. J. van der Pijl, J. P. Dekker, A. van der Horst van Duyn en J. P. Metzelaar.

Treden wij nu nog in eenige nadere beschouwing van het inwendige der zaal, het decoratief en de maakvoel beschieding, waarvan geheel onder de leiding en volge het ontworpen plan van den heer J. H. van de Laar is volbragt, terwijl door de heeren J. van de Wilt & Zoon de tot den vak schiedende versieringen met zorg en bekwaamheid zijn aangebragt, en het geheel belangrijk wordt opgeluisterd door twee straks eenigzins nadet te beschrijven schilderwerken, geheel belangeloos ten behoeve van het feest vervaardigd door den heer J. H. van de Laar.

Het benedengedeelte der wanden is geheel met donker roode door gouden banden omzoomde vakken beschilderd op een donkeren geelbruinen grond; de kolommen, pilasters, kroonlijsten en deurkozijnen zijn lichter van kleur, doch uit dezelfde toonaard, en de lijsten, palmettonen, met rood afgezet, hetwelk een zeer schoone overgang daartest tot het wit van het middengedeelte der zijwanden; boven dat middengedeelte ziet men weder een helder blaauw vak, afgedeeft door kleine pilasters, die het geheele gebouw rondgaan, hetwelk het door voorkomen alsof men de lucht daar door heen zag. Ook de ingangen zijn donker geelbruin met roode banden beschilderd, terwijl boven de negen groote ingangen roode velden prijken, waarop met gouden letteren de namen te lezen staan van Bach, Handel, Haydn, Mozart, Cherubini, von Weber, Mendelssohn, Franz Schubert en van Beethoven.

Staan wij nu het oog boven den hoofdingang, dan zien wij daar als het ware een denksteen, waarop de woorden prijken: *Hulde aan den Spichters!* daarboven ontwaren wij het jaartal 1829, zijnde dat van de stichting der Maatschappij. Nog hooger is een der bovengenoemde schilderwerken van den heer J. H. van de Laar geplaatst, voorstellende de Oprigting der Maatschappij tot bevordering der Toonkunst. Dat alles wordt eindelijk gekroond door het wapen der stad Rotterdam. Aan de overzijde der zaal boven het orkest ziet men het jaartal der feestviering 1854, daarboven het tweede schilderwerk van den heer J. H. van de Laar, voorstellende de Feestviering der Toonkunst, terwijl daarboven het Nederlandsche wapen prijkt, aanduidende dat de feestviering geheel Nederland aangaat.

In verband met de bovengenoemde acht kolommen zijn langs de zijwanden acht pilasters aangebragt, en tusschen elken pilaster en elken grooten ingang drie vakken geschilderd, in het midden van welke drie vakken het wapen prijkt van eene der steden waar eene afdeling der Maatschappij gevestigd is, terwijl boven ieder wapen de banier derzelfde stad wappert. In het geheel zijn twaalf dussdanige wapens en banieren in de zaal aangebragt, namelijk van de steden Amsterdam, Rotterdam, Groningen, Utrecht, Haarlem, Dordrecht, Arnhem, Zierikzee, Enkhuizen, Goes, Heusden en Geertruidenberg. Bovendien zijn ter weerszijden van den hoofdingang banieren van Nederland, Oranje en Rotterdam aangebragt.

In het midden der zaal hangen vier groote kroonen, versierd met gouden lieren en kranen; boven het orkest zijn twee halve cirkels met gaspitten aangebragt en verder nog langs de zijwanden en aan de kolommen gaspitten, zoodat de zaal bij avond door 200 gasvlammen zal worden verlicht, wordende het gaslicht door de oude Gas-Fabriek geleverd.

Voor het orkest bevindt zich eene groote canabyl bestemd voor de verschillende aanzienlijke genoodigden.

In de zaal zijn in het geheel 3800 stoelen geplaatst, terwijl het orkest genoegzame ruimte aanbiedt voor een personeel van 500 personen.

Afvóers de beschrijving der zaal te eindigen, moeten wij nog eenigzins breedvoeriger gewag maken van de beide schilderstukken (de schilderijen zijn 4 el 75 duim hoog en in een halven cirkelboog gevat), welke zooveel tot versiering der zaal bijbrengen en welke door den verdienstelijken kunstschilder den heer J. H. van de Laar als een geschenk voor de feestviering zijn vervaardigd. Zooals wij boven reeds zeiden, stelt dat hetwelk boven den hoofdingang is geplaatst de Oprigting der Maatschappij tot bevordering der Toonkunst voor; men ziet hoe de geniessen de hier aan de stedemaagd van Rotterdam overhandigen en hoe zij gereed staat die hier op het kunstaltaar te plaatsen, dat aan den ingang van een tempel is opgericht en waarop nog slechts een kleine sprank gloeit; achter deze schoone groep ziet men de opgaande zon verrijzen. Op het andere schilderstuk, dat boven het orkest prijkt en hetwelk de Feestviering der Toonkunst voorstelt, ziet men een schoon vrouwenbeeld in feestvierende houding met kracht de lier bespelen; de geniessen zijn bezig hare lier met bloemen te kransen, terwijl de Faam den lof van het feest verkondigt; deze fraaie groep wordt door het volle zonlicht beschenen. Beide kunstwerken doen den vervaardiger alle eer aan.

Rondom het gebouw is eene keijzenstraat gelegd, opdat de rijtuigen daar gemakkelijk zouden kunnen circuleren.

Voor de wijze, waarop het gebouw is opgetrokken, komt alle lof toe aan de heeren ondernemers en ook aan de heeren die zich wel met het decoratief gedeelte hebben willen belasten.

Wij achten het hier wijders de geschikte plaats met korte trekken te herinneren aan de oprigting der Maatschappij tot bevordering der Toonkunst en de aanzienlijke uitbreiding welke zij gedurende haar vijf en twintigjarig bestaan heeft erlangd.

Deze thans zoo bloeiende Maatschappij mag Rotterdam als hare wieg en bakermat aanmerken; immers het eerste plan, om eene zoodanige maatschappelijke vereniging hier te Lande op te rigten, ontstond, in den aanvang van het jaar 1829, bij onzen verdienstelijken stadgenoot den heer A. C. G. Vermeulen, praecceptor aan het Erasmiaansche Gymnasium alhier, en vond al dadelijk bijval bij de heeren H. Wetland en mr. F. Prets. Al spoedig werden aan de bekende voorstanders der kunst in verschillende steden uitnodigingen gezonden, om tot het goede doel mede te werken, en op de beide Paaschdagen des genoemden jaars had, in het lokaal *Tecum habita* te Amsterdams, eene vergadering van afgevaardigden plaats, in welke de Maatschappij werkelijk gesticht werd.

De eerste Algemeene Vergadering werd den 7 september 1829 te Rotterdam gehouden en door mr. F. Prets met eene aanspraak geopend. Volgens het verslag, door den algemeenen secretaris, den heer Vermeulen, aldaar medegedeeld, telde de Maatschappij toen reeds 700 leden in elf afdelingen, had zij de goedkeuring des Konings verworven en was haar door de Administratie voor onderwijs, kunsten en wetenschappen de stelligste toezegging van ondersteuning harer pogingen gedaan. De afdeling Rotterdam telde toen reeds 221 leden; het was dan ook niet meer dan billijk, dat de inwijding der Maatschappij te Rotterdam geschiedde, wat in april van het jaar 1830 plaats had door het geven van een plechtig muziekfeest in de zaal der Maatschappij *Tot Nur van 't Algemeen*, waartoe de eerste talenten des Lands medewerkten.

De Maatschappij had sedert met veel tegenkanting te worstelen, doch is thans een tijdperk van bloei ingetreden zoo als zij in vele jaren niet kende, een tijdperk van zelfstandigheid en ontwikkeling dat de schoonste vruchten belooft. Het ledental is steeds klimmende; in augustus des vorigen jaars telde de Maatschappij 1774 leden, te weten: 1515 gewone leden, 57 contribuerende kunstenaars, 131 honoraire, 35 corresponderende leden en 36 leden van verdienste, terwijl het aantal leden sedert nog merklijk vermeerderd is, en ook het getal der afdelingen is toegenomen. „Zoo staat dan nu de Maatschappij, het gevaar te boven, gevrijd van buiten, krachtig van binnen, zegen om zich heen verspreidende,“ om elders gezegde woorden tot de onze te maken.

Ofschoon het hier geenszins de plaats is om uitvoerig een overzicht van de intigting dezer belangrijke Maatschappij of van hare geschiedenis te geven, achten wij eene korte opgave van haar hoofddoel en van hare gezamenlijke werkzaamheden van bijzonder belang, inzonderheid tot hare werkzaamheden behoort, voor het groote publiek niet ondienstig, en bepalen ons daarbij tot de overneming der drie eerste artikelen van hare Wetten, welke dus luiden: „Art. 1. Het doel der Maatschappij is, de Toonkunst in de Nederlanden door de best mogelijke en meest gepaste middelen te bevorderen. — Art. 2. In elke stad of plaats in de Nederlanden zal men zich, onder later te vermelden bepalingen, aan de Maatschappij kunnen verbinden. — Art. 3. Tot de werkzaamheden der Maatschappij behoort vooral: a. Het aanmoedigen van de compositie hier te lande. b. Het bevorderen van het muzikaal onderwijs. c. Het hooger opleiden van de meest belovende jeugdige toonkunstenaars. d. Het ondersteunen van hulpbehoevende toonkunstenaars en hunne nagelatene betrekkingen. e. Het houden van algemeene muziekfeesten. f. Het uitgeven van enkele voortreffelijke, vooral historisch belangrijke muziekwerken. g. Het uitgeven van een album voor de leden. h. Het verzamelen eener muzikale bibliotheek ten dienste en ten gebruike der Afdelingen.”

Na alzoo achtereenvolgens te hebben stilgestaan bij het grootsche der feestviering en de vele voorbereidingen welke daartoe zijn gemaakt, en het ontstaan en den bloei der Maatschappij tot bevordering der Toonkunst te hebben herinnerd, willen wij voor heden onze inleiding tot het verslag der feestviering eindigen met de volgende herinnering aan de

FEESTREGELING.

Maandag 10 Julij. Des voormiddags ten 9 ure: orkest-repetitie: *De 9de Symphonie*. Des namiddags ten 1 ure: koor- en orkest-repetitie: *De 9de Symphonie* en *de Psalm*. Ten 3 ure: muziek van het korps staf-musiekanten van het regiment grenadiers en jagers, onder directie van den heer *F. Dunkler*, op het terrein der officieren-societeit in het park. Het terrein toegankelijk voor alle medewerkers, op vertoon bunner orkest- en koor-kaarten.

Des avonds ten 6 ure: koor- en orkest-repetitie: *Israël in Egypte*. Ten 9 ure: groot concert, te geven door de societeit *Harmonie*. De societeits-localen toegankelijk voor alle medewerkers, op vertoon hunner kaarten.

Dingsdag 11 Julij. Des voormiddags ten 8 ure: orkest-repetitie: *De Feest-Ouverture* en *de 9de Symphonie*. Des middags ten 12 ure: koor- en orkest-repetitie: *De 9de Symphonie* en *de Psalm*. Des namiddags ten 3 ure: muziek van het bovengenoemde korps, als maandag. Des avonds ten 6 ure: koor- en orkest-repetitie: *Israël in Egypte* en *Die Jahreszeiten*, 1ste deel. Na de repetitie vereeniging op de verlichte plaats der societeit *Harmonie*.

Woensdag 12 Julij. Des voormiddags ten 9 ure: *Wedstrijd der Koninklijke Nederlandsche Yachtclub*. Het terrein toegankelijk voor alle medewerkers in het koor. Des avonds ten 6 ure: koor- en orkest-repetitie: *Die Jahreszeiten*. Na de repetitie groote *Fête Venitienne*, op de vier de Maas.

Donderdag 13 Julij. Des voormiddags ten 9 ure: orkest-repetitie: *De Feest-Ouverture* en *de 9de Symphonie*. Des namiddags ten 1 ure: muziek der grenadiers in het park, als voren. Des avonds ten 7 ure: uitvoering van de *ouverture van W. Hutschenruyter* en van het oratorium *Israël in Egypte*, van G. F. Händel. Na de uitvoering groote vauxhall-doele.

Vrijdag 14 Julij. Des voormiddags ten 9 ure: koor- en orkest-repetitie: *de 9de Symphonie* en *de Psalm*. Daarna repetitie der solo's voor het concert. Des namiddags ten 1 ure: muziek der grenadiers, in het park, als voren. Des avonds ten 7 ure: uitvoering van het oratorium *Die Jahreszeiten*, van J. Haydn. Na de uitvoering muziek der grenadiers en prachtige verlichting op het terrein der officieren-societeit in het park. Toegang als boven.

Zaterdag 15 Julij. Des middags ten 12 ure: uitvoering van den 145sten *Psalm* van J. J. H. Verhulst. Daarna *Groot Concert*. Ten slotte: uitvoering van de *9de Symphonie*, van L. van Beethoven. Des avonds ten 10 ure: prachtig vuurwerk op het nieuwe terrein aan het Nieuwe-werk en groote vauxhall-doele en vuurwerk.

Voorts zullen nog de volgende openbare feestelijkheden plaats hebben:

Dingsdag 11 Julij. Des avonds ten 8 ure, in de Oude Plantage: groot concert, door het korps stafmuziekanten van het regiment grenadiers en jagers, onder directie van den heer *F. Dunkler*.

Donderdag 13 Julij. Des avonds ten half acht ure, op de Nieuwemarkt: mastklimmen, waarbij zich het korps horenbazers van het stedelijk garnizoen zal doen hooren.

Vrijdag 14 Julij. In de Oude Plantage: muziek en vuurwerk; de muziek des avonds ten 8 ure, door het bovengenoemde korps horenbazers, en het vuurwerk ten 10 ure.

Zaterdag 15 Julij. Des middags ten 12 ure, in de Oude Plantage: groot concert, door het korps stafmuziekanten der grenadiers en jagers.

Gedurende de geheele feestweek zijn de lokalen van de Societeit *Harmonie* voor alle medewerkers en die der Koninklijke Nederlandsche Yachtclub voor de leden van het koor opengesteld.

Gedurende de geheele feestweek blijft de tentoonstelling van schilderijen enz., van wege de Academie van Beeldende Kunsten en Technische Wetenschappen, geopend.

Uit dit programma der feestviering blijkt bij vernieuwing hoe van alle zijden is medegewerkt om het feest meerderen luister bij te zetten. Wij behoeven immers slechts te wijzen op den wedstrijd der Koninklijke Nederlandsche Yachtclub; op de tentoonstelling van wege de Academie van beeldende kunsten en technische wetenschappen geopend; op de festiviteiten in de societeit *Harmonie* en op het terrein der officieren-societeit. Ook voor de duizenden, die niet in de gelegenheid zullen zijn de groote muziek-uitvoeringen in het feestgebouw bij te wonen, zal er ruimschoots gelegenheid zijn genoeg te smaken, terwijl bovendien door eene feestviering als de tegenwoordige aanzienlijke geldsommen in omloop worden gebracht en meerendeels strekken ten voordeele van de winkeliers en de arbeidende klassen. Wij wenschen dus ieder, naar gelang zijner maatschappelijke betrekking, eene genoegelijke feestviering toe, terwijl wij voor ons hopen van de festiviteiten een getrouw verslag te geven en daartoe de medewerking verzoeken van allen die het hunne daartoe kunnen bijdragen.

BUITENLAND.

LONDEN den 6 Julij.

De staat der openbare inkomsten over het gisteren geëindigd kwartaal is nu officieel bekend gemaakt en levert niet alleen over dat kwartaal, gelijk voorzien was, maar ook over het geheele jaar eene vermindering op. De vermindering over het kwartaal bedraagt 812,789, die over het geheele jaar 474,369 ponden sterling.

Gisteren werd in St. Pancras alhier eene openbare vergadering gehouden, tot bijwoning van welke ook lord *Dudley Stuart* en sir *B. Hall* genoodigd waren, die nogtans verhinderd werden daaraan te voldoen. Ongeveer vierhonderd personen waren opgekomen en hoorden eene redevoering van den heer *Urquhart* aan, die twee uren duurde en in welke hij betoogde dat de tegenwoordige oorlog nutteloos en onberaden was.

De adelborst *Lucas*, die den 21sten laatstl., bij den aanval op Bomarsund, eene bom in zee wierp die op het dek der stoomboot *Hecla* gevallen was, is voor die onverschrokken daad tot den rang van luitenant verheven.

Het afhuren der groote stoomboot *Himalaya* voor het transport van troepen naar het Oosten kost de Admiraliteit 9000 ponden sterling.

De electricke kabel voor de onderzeesche telegraaf der Middellandsche Zee is aan boord der stoomboot *Persan* van Londen naar Blackwall afgezonden, en is de grootste tot hiertoe voor dat doel vervaardigde. De ondernemers, de heeren *Tupper* en *Carre*, hebben verscheiden weken doorgebracht met die behoorlijk aan boord der stoomboot te schikken, welke nogtans de ruimste is die men heeft kunnen verkrijgen. Deze kabel beslaat eene lengte van veertig mijlen en heeft zes koperen geleidraden, door eene ondoordringbare stof van elkander

afgescheiden en overvloedig met hennep enz. gedekt, terwijl het geheel door een gegalvaniseerd ontkleedsel van ongemeene kracht beschermd wordt. De geheele machine weegt nagenoeg duizend tonnen.

In een uit het Engelsch eskader voor Barosund geschreven brief van 21 juni wordt gezegd hoe op de schepen het gerucht liep, dat zij ten deele bestemd waren om de haven van Reval streng te gaan blokkeren.

Een officier op de Oostzeevloot, heeft het volgende middel bedacht om zijne vrienden te Edinburg berigten te doen toekomen. Op zijne kruistogten sluit hij zijne brieven in flesschen en werpt die in zee, in de hoop dat de huiswaarts keerende Engelsche schepen die zullen opvisschen en aan hun adres bezorgen. Twee dezer, zoo als een dagblad het uitdrukt, onmiddellijk aan de zoon van vader *Neptunus* toevertrouwd brieven zijn reeds te regt gekomen, en het is twijfelachtig of dit wel even spoedig geschied zal zijn wanneer zij langs den gewonen weg verzonden waren.

Uit verschillende berigten blijkt dat bij het gevecht, den 15 juni tusschen acht van Sebastopol uitgelopen Russische stoomboorten en de stoomboorten *Terrible*, *Descartes* en *Furious* geleverd, dit laatste schip vrij zwaar beschadigd is.

PARIS den 7 Julij.

Daar al de waterwerken in het bosch van Boulogne onlangs voltooid waren, is het water daar gisteren, in tegenwoordigheid van HH. MM. den Keizer en de Keizerin, ingelaten; zulks geschiedde met volkomen goed gevolg, en werd ook bijgewoond door den Prefect der Seine en den Prefect van politie, alsmede door een groot aantal toeschouwers.

Het officiële dagblad behelst heden een Keizerlijk besluit, waarbij in de organisatie der Maatschappij voor het grondcrediet aanzienlijke wijzigingen worden gebracht, en die finantiële instelling onder het toezigt van het Ministerie van finantien wordt geplaatst. De heer *de Germiny*, ontvanger-generaal, is benoemd tot gouverneur der nieuwe instelling.

Men leest heden het volgende in het Regeringsblad: „Sommigen hebben aan de Regering eene werkdadige, tusschenkomst toegeschreven in het vraagstuk nopens het vieren van den zondag. Deze gedachte is nooit bij de Regering gerezen; zij verlangt dat de godsdienstige wet in acht worde genomen; zij geeft daarvan overal een voorbeeld; maar zij wil en kan niet meer doen: zulks is voor ieder eene zuivere gewetenszaak, welke dwang noch beangstiging gedooft.”

De generaal *Baraguay d' Hilliers* vertrekt heden uit deze hoofdstad naar Boulogne; zijn neef, de heer *Foy*, derde zoon van den generaal van dien naam, zal hem aldaar de-kamp naar de Baltische Zee vergezellen.

Men verwacht, dat eene divisie van het eskader der Oostzee te Cherburg zal komen overwinteren.

Uit Leipzig wordt het volgende aan den *Moniteur* geschreven: „De Keizer van Rusland heeft gemeend aan de Duitsche Hoven, welke deel hebben genomen aan de Bamberger Conferentie, de officiële uitdrukking zijner erkentelijkheid te moeten doen toekomen. De kolonel *Isakoff* is te Dresden aangekomen, belast om aan den Koning van Saksen een eigenhandigen brief des Czaars ter hand te stellen, en deze afgevaardigde moet zich achtereenvolgens naar de andere Souvereinen begeven om dezelfde zending te vervullen. Doch de Bamberger geconferendeerden betoonen zich weinig tevreden over deze handelwijze. Zij zien daarin geen ander doel dan hem tegenover Pruisen en Oostenrijk in gevaar te brengen. Reeds nu heeft Saksen, dat zich met Beieren in de Bamberger coalitie het meest op den voorgrond had gesteld, door het koele onthaal dat den kolonel *Isakoff* is te beurt gevallen, getoond, dat de Russische Regering niet langer op de tweedragt van Duitschland kon rekenen.”

Eene alhier uit Turijn ontvangen telegrafische dépêche houdt in, dat te Plaisance en in de omstreken dier plaats troebelen zijn uitgebarsten, naar aanleiding van de duurte der levensmiddelen. De orde is spoedig hersteld, doch er zijn veelvuldige arrestaties bewerkstelligd.

De alhier ontvangen berigten uit Madrid zijn van den 5 dezer; dien dag duurde de rust in de hoofdstad voort. Nopens de Spaansche aangelegenheden wordt het volgende aan het *Journal des Débats* ontleend:

Men kan niet zeggen dat het gouvernement van koningin *Isabella* door de militaire beweging van den 28 juni verrast is. Sedert verscheiden dagen wist het dat te Madrid een aanslag gesmeed werd, en hoe die aanslag in verscheidene provincien vertakkingen had; het kende eenigen dergenen die er deel aan hadden, en uit de onlangs genomene maatregelen tegen een groot aantal personen blijkt, dat het op de gegevene waarschuwingen acht heeft geslagen. In den nacht van den 27 op den 28 juni werd de generaal *Blaser*, minister van oorlog, onderrigt, dat er reeds in de kasernen der kavalerie eene ongewone beweging heerschte, waarvan men de oorzaak niet kende. Dadelijk zond hij den generaal *Quesada*, militair gouverneur, derwaarts, die berigtte dat de troepen zich gereed maakten tot de revue door den generaal *Dulce*, generaal-directeur. De Minister van oorlog drong daarop niet verder aan. De generaal *Lara*, kapitein-generaal der provincie Madrid, had van zijnen kant dezelfde inlichtingen ontvangen, zelfs, naar men zegt, vergezeld van aanvankelijke openbaarmakingen, op welke hij geen acht sloeg, hetzij uit hoofde van het vertrouwen dat de generaal *Dulce* hem inboezemde, hetzij omdat die ontkenningen hem van geen ernstigen aard toeschenen. In de eerste oogenblikken heeft men den generaal *Lara* deze onachtzaamheid verweten; zeker is het dat zoo de inlichtingen, welke men hem gegeven heeft, meer indruk op hem gemaakt hadden, hij den opstand gemakkelijk onmogelijk zou kunnen gemaakt hebben. Voor het overige is de generaal sedert dien tijd ten volle geregvaardigd.

Wij hebben gezegd dat de in de beweging gewikkelde korpsen bij het aanbreken van den dag op het Veld der Gardes vereenigd waren; vóór zes ure kwam een aide-de-kamp van den generaal *Lara* op het terrein aan, die den generaal *Dulce* het bevel overbragt om de revue te schorsen en de troepen in de kasernen te doen terugkeeren. Ongelukkig kwam die order te laat aan; reeds waren de troepen met de generaals vertrokken. In de kasernen bleef niets anders over dan de nieuwe recruten en een klein getal nog niet gedresseerde paarden.

Bij het eerste berigt van den opstand was de verwarring te midden der te Madrid aanwezige Ministers

zoo groot, dat zij de uitgestrektheid des kwaads niet konden en zich niet van de te Madrid achtergeblevene inderloopende durften bedienen. Men woutrouwe die, en niet ten onrechte, want een daarvan had zich reeds bij de opstandelingen gevoegd. De generaal *Blasier* aarzeld derhalve, want hij dachtte dat de geest van ongehoorzaamheid groote vorderingen bij het leger gemaakt had. De opstandelingen hadden terstond vervolgd kunnen worden; zij werden zulks niet, en daardoor konden zij elkander onderkennen, zich organiseren en plannen maken; men had er zich toe bepaald hen door een detachement van vijftig gendarmes en twintig municipale garden, onder bevel van den brigadier *Sanjago*, te doen gadeslaan. Door de gedurige rapporten van dien officier heeft de Regering de gevolgen der beweging geweten, namelijk de russchenkomst van den generaal *O'Donnell* en het zamentrekken der opstandelingen te *Canillejas*, waar zij gedurende zes uren halt gehouden hebben.

Den 28sten laatsleden hielden de opstandelingen zich te *Canillejas*, waar zij versterkingen schenen af te wachten. De generaal *Ros de Olano* voert het bevel over hunne voorhoede.

KEULEN den 7 juli.

In den afgelopen nacht greep hier een gruwelijke moord plaats. Een ongehuwd heer in de Komediestraat had, gedurende zijne afwezigheid, de zorg over zijn heden gemaakte gehuwde vrouw toevertrouwd. Daar men heden morgen de deur geopend vond en niemand buiten kwam, voedden de burens achterdocht en riepen de politie, die bloedsporen op den grond en alles opengebroken of verwoest vond. Het lijk der vrouw werd, met afgesneden hals, in den regenput gevonden. Tot nog toe zijn de daders niet ontdekt.

De Prins en Prinses van Pruisen hebben gisteren Elberfeldt en Barmen met hun bezoek vereerd, bezichtigden in eerstgenoemde stad verscheiden fabrieken en keurden des avonds naar Dusseldorp terug, van waar de Prins heden morgen ten acht ure, de Prinses eenigen tijd later, naar Keulen afreisde.

De kolonel *van Manteuffel* is gisteren uit Petersburg te Berlijn aangekomen, als overbrenger van het antwoord des Keizers op de uitnoodiging van Oostenrijk en Pruisen. Stellig is aangaande dit antwoord nog niets bekend; nogtans verzekert het dagblad der Oud-Pruissische partij, hetwelk geacht wordt naar de zijde van Rusland over te hellen, dat het hierop nederkomt: De Russische Regering zal in het gemeenschappelijk protectoraat over de Christenen in het Oosten bewilligen, zoodanig als dien aangaande tusschen de vier andere groote Mogendheden te Weenen is overeengekomen. Zij verbindt zich hare troepen het Turksch grondgebied te doen verlaten, onder voorwaarde dat die der Westersche Mogendheden insgelijks daartoe zullen gaan en die van Oostenrijk daar niet zullen binnenrukken. Vooreerst zal Rusland zich, om strategische redenen, langs de linie van Seroth handhaven. Overigens verklaart de Keizer van Rusland zich bereid in onderhandeling te treden, onder beding dat hem waarborgen gegeven worden dat, gedurende den loop daarvan, niets ten zijnen nadeele zal worden ondernomen.

Met het gerucht dat de Oostenrijksche troepen bevel omtrent zouden hebben het binnenrukken der Vorstendommen uit te stellen vereenigt zich dit dat het bevel op verzoek der Pruisische Regering gegeven zou zijn, die alvorens het antwoord van Rusland afgewacht wenschte te zien.

Behalve met het officieel antwoord op de Oostenrijksche sommatie zou vóór *Gortschakoff* met een eigenhandigen brief des Russischen aan den Oostenrijkschen Keizer belast zijn, in welken hij zijne meening uitspreekt dat Rusland, door de ontruiming van Wallachije en de daarop gevolgde vrijlating van de Donauvaart voor den Oostenrijksch-Duitschen handel, voor de belangen der daarbij betrokkene Mogendheden genoeg meent gedaan te hebben, maar dat het bezetten van Moldavië eene onmisbare behoefte voor Rusland tot het later sluiten van den vrede is, terwijl de bezetting van dat Vorstendom door Russische troepen voor Oostenrijk geen hinderpaal in de volvoering zijner rol van bemiddelaar, tot bevrediging der in de zaak betrokkene Europeesche belangen, maken kan.

De maandag van Stockholm afgevaaren en donderdag te Stettin aangekomen post-stoomboot berigt dat bij hare afvaart nog niets van een aanval op Kronstadt bekend was. De tijding van het tweede bombardement van Bomarsund bevestigd zich; de forterres is vernield, bij het vertrek des couriers was de ontschepping der troepen aangevallen, en bleef men verzekeren dat de admiraal *Vapier* plan had die eilanden gedurende den geheelen winter te bezetten.

Brieven, in het laatst van juni uit Petersburg afgezonden, zeggen dat twee Engelsche oorlogschepen op zeesen gestooten hebben of op het strand geraakt en door de Russen genomen zijn. Uit die hoofdstad vertrokken reizigers hebben den 28 juni, in de nabijheid van het meer *Pelpus*, duidelijk een kánónade in noordwaartsche richting vernomen. Iets stelligs aangaande dit voorval, hetwelk nog al belangrijk wezen zou, weet men echter nog niet.

Rijnhoogte te Keulen heden 12 voet 4 duim Keulsch peil (11 voet 10 duim Rijnlandsch).

BRUSSEL den 7 juli.

Gisteren hebben de Koning van Portugal en de Hertog van Oporto verschillende merkwaardigheden der stad Brussel in oogenschouw genomen. Zij werden op dezen togt vergezeld door den Graaf van Vlaanderen en bekeken achtereenvolgens de St. Gudula-kerk, het stadshuis, het hospitaal St. Jan, den Botanischen Tuin, den Zoologischen Tuin, het Museum, het Paleis der industrie, de Bibliotheek van Bourgogne en de markt de la Madelaine. Heden bezochten de voornamste reizigers verschillende plekken. Bij gelegenheid van het bezoek van dom *Pedro* zal ook eene groote revue plaats grijpen.

Waarschijnlijk zal Z. M. ook Antwerpen bezoeken en daar na zijne reis op het Vasteland weder inschepen. De heer *Bayay* heeft dezer dagen het voor de geschiedenis der Nederlanden hoogst belangrijke werk uitgegeven: *Procès du comte d'Esmont*, volgens oorspronkelijke handschriften en bescheiden, afkomstig uit de handschriften van zekeren heer *Leclercq*, te Bergen in België, die wel beschreven had dat al die stukken moeten verbrand worden, maar waartegen de Minister

van Justitie was opgekomen, omdat niets bewees dat die stukken den overledene in eigendom toebehoorden. Het werk is een doorgaand bewijs der volkomen onschuld des Graven, met aantooning tevens van al wat zich aan den hertog van *Alba* tot overtuiging van des Graven schuld had kunnen voordoen.

(Per Telegraaf.) PARIS den 6 juli.

Men wil hier weten, dat de generaal *Baraguay d'Hilliers* met de troepen, waarmede hij eerstdaags naar de Oostzee vertrekt, Aland zal bezetten.

Volgens berichten uit Madrid van den 6 dezer, bleef het in die hoofdstad rustig. De trouw gebleven troepen bleven de oproerlingen met goed gevolg nazetten, terwijl deze hunnen terugtocht vervolgd.

BINNENLAND.

's GRAVENHAGE den 7 juli.

Door den Minister van Marine worden met den eersten september aanstaande benoemd tot adelborsten bij de Koninklijke academie voor de zee- en landmagt: voor de eigenlijke zeedienst, *C. Schuylenburg*, *G. M. Schuurman*, *J. Moens*, *H. J. G. Alstak*, *C. Ten Bosch*, *A. J. Willekens*, *C. de Kloppe*, *K. A. Stakman Bosse*, *H. H. Broers*, *J. J. Le Favre de Montigny*, *L. J. E. Hajenius*, *C. E. Uhlenbeck*, *R. T. du Cloux*, *R. A. Boers*, *H. B. van Daalen*, *C. C. Vermeer*, *J. H. B. Reddingius*, *F. H. van der Kop*, *jonkh. T. E. de Brauw*, *A. J. Thurkow*, *J. W. Visser*, *J. D. Hooglandt*, *Q. Hoeufft*, *C. G. J. Barnuart*, *jonkh. W. M. de Gyselaar*, *J. P. Mercier*, en voor het vak van den scheepsbouw, *A. E. Dronkers*.

Bij den Minister van Financien is den 5 dezer, van een R.-K. pastoor te A., als teruggave aan 's Rijks schatkist, eene som van f 300 ontvangen.

De Minister van Financien heeft ter kennis van de belanghebbenden gebragt, dat van den eersten tot en met den laatsten dezer maand is opengesteld de betaling van de interesten over de eerste zes maanden dezes jaars, der sommen door rekenplichtige ambtenaren als borgtocht in contanten in 's Rijks kas gestort en als zoodanig in het algemeen register ingeschreven. Zullende die betaling geschieden ten kantore van de betaalmesters in de verschillende arrondissementen waaronder hunne woonplaatsen behooren, tegen voldoende tekening op de betaalsrollen, of tegen intrekking eener kwitantie, ingerigt volgens het bestaand model, en worden zij in hun belang uitgenoodigd den gestelden termijn niet te laten voorbijgaan.

Dezelfde Minister heeft ook ter kennis van de belanghebbenden gebragt, dat gedurende de maanden juli, augustus en september, en niet langer, ten kantore van de betaalmesters in de arrondissementen de voldoening zal plaats hebben der pensioenen ten laste van den Staat, loopende over de drie maanden dezes jaars; hebbende gezegde betaling aanvang genomen zaterdag den eersten juli 1854, en zullende voorts betaalbaar zijn dagelijks, zon- en feestdagen uitgezonderd.

De negen en dertigste vergadering van de Algemeene Synode der Nederlandsche Hervormde Kerk, welke, gelijk reeds is gemeld, gisteren alhier is geopend, is zamengesteld als volgt: president *P. C. Molhuysen*, predikant te Deventer; vice-president *R. J. Koning*, predikant te Limmen; secundus van den vice-president *G. J. F. Cramer van Baumgarten*, predikant te Midwolde; secretaris *H. P. Timmers Verhoeven*, te 's Gravenhage; quaestor-generaal *P. J. Ameshoff*, te Amsterdam. Hoogleraren, praeadviserende leden: *dr. A. Niermeijer*, hoogleraar te Leyden; *dr. H. Bouman*, hoogleraar te Utrecht; *dr. W. Muurling*, hoogleraar te Groningen. Afgevaardigde predikanten en ouderlingen: uit Gelderland, *J. Witkop*, predikant te Zutphen; *mr. J. M. de Kempenaer*, ouderling te Arnhem; uit Zuidholland, *J. P. Orr*, predikant te Groot-Ammers; *mr. J. F. C. Molter*, ouderling te Leyden; uit Noordholland, *mr. J. A. Knuppel*, ouderling te Alkmaar; uit Zeeland, *J. P. H. Reijers*, predikant te Brouwershaven; uit Utrecht, *J. W. Middeldburg*, predikant te Maartensdijk; uit Friesland, *P. A. C. Hugenholz*, predikant te Dokkum; uit Noordbrabant, *S. H. Gerritsen*, predikant te Vlijmen; uit Drenthe, *J. J. Swiers*, predikant te Havelte; uit Limburg, *dr. J. W. Suringar*, predikant te Maastricht. Van wege de commissie tot de zaken der Waalsche kerken: *dr. P. J. J. Moutier*, predikant te Amsterdam. Van wege de commissie tot de zaken der Protestantsche kerken in Nederlandsch Oost- en West-Indië, *dr. G. Ruitenschild*, predikant te 's Gravenhage.

's GRAVENHAGE den 8 juli.

Z. M. de Koning heeft heden morgen in een bijzonder gehoor ontvangen eene commissie uit de Synodale Vergadering met haren President aan het hoofd.

Z. M. de Koning heeft heden morgen mede in een bijzonder gehoor ontvangen eene commissie uit de Provinciale Staten van Zuid-Holland, zamengesteld uit de heeren Staatsraad-Commissaris, *Hoogendijk*, *Maas Geesteranus*, graaf van *Hogendorp*, van *Zagwaard*, *Conrad*, *Wentholt*, *jonkh. Mock* en *jonkh. van den Berch van Heemstede*, benevens den heer *Griffier*.

Gisteren middag werd het herinneringsfeest aan de oprigting vóór 25 jaren van het regiment grenadiers en jagers feestelijk met een vriendschappelijken maaltijd besloten. Dat diner werd gehouden in de Oranjezaal in het Huis ten Bosch, die door den Koning goedgunstig daartoe was afgestaan. In de zaal prijken de portretten van Z. M. den Koning en van wijlen Z. K. H. prins *Alexander*, benevens die der generaals *Jonkh. Clercq* en *Everts*. De zaal werd door honderden waskaarsen verlicht, hergeen bij de menigte aangebragte spiegels een fraai gezigt opleverde.

Aan het hoofd der tafel was geplaatst de generaal *Dumonceau*, die den Koning vertegenwoordigde. Ter rechterzijde was gezeten Z. K. H. de Prins van Oranje, en ter linkerzijde de generaal *Duycker* en voorts de overige officieren naar hunnen rang. De eerste feestdrank werd door den generaal *Duycker* ingesteld ter eere van Z. M. den Koning. Die toast werd door den generaal *Dumonceau*, uit naam van Z. M., beantwoord met een dronk op het feest van den dag. De kolonel baron van *Geen* stelde een toast in op Z. K. H. den Prins van Oranje, die door Hoogstdezelfen met veel warmte

werd beantwoord. Vele dronken werden door de gasten ingesteld, en met veel feestelijkheeden aanwezigen beantwoord. Zoowel bij het diner als gedurende den geheelen dag heerste onder de aanwezige voormalige en tegenwoordige officieren de grootste hartelijkheid. Guile en echte krijgsmans-kameradschap werd daarbij waargenomen.

Het muziekkorps van het regiment heeft zich gedurende het diner bij afwisseling doen hooren. Des avonds ten 8 ure verliet Z. K. H. de Prins van Oranje, vergezeld van Hoogstdezelfs Gouverneur, de zaal, en heeft zich van daar naar Amsterdam begeven. Heeren officieren bleven nog eenigen tijd te zamen. Ten ruim 9½ ure verlieten zij het Koninklijk buitenverblijf, en begaven zich te zamen met het muziekkorps aan het hoofd, onder fakkellicht, naar de sociëteitstent in het Bosch, die door heeren commissarissen tot hunne ontvangst doelmatig is ingericht gebragt was. Ook hier voerde het muziekkorps weder onderscheidene stukken uit. Een groot getal ingezetenen bevond zich, zoo in de tent als in den omteek, om aan de vreemde der feestvierenden deel te nemen. Tot ongeveer middernacht bleef men in het Bosch blyven, om getuigen van den afloop van het feest te zijn.

Lang zal het bij allen, die daaraan deel genomen hebben of er bij tegenwoordig geweest zijn, in aangename herinnering blijven. Bij de medegedeelde bijzonderheden nopens hetzelfde verdient nog vermeld te worden, dat heeren commissarissen van het Vast op het aangenaam werden verrast, doordien het Z. K. H. den Prins van Oranje behaagde de noodige gelden te verstrekken om de manschappen van het regiment bij het middagmaal van een buitengewoon ration vitesch te doen voorzien. Door een der heeren officieren werd een plan voorgesteld in den vorm van een tempel, met het doel, dat al de officieren die opgekomen waren en aan het feest hadden deelgenomen daarop hunne handtekening zouden plaatsen. Aan dit ontwerp werd door allen op de minzaamste wijze gevolg gegeven. Eindelijk zij nog vermeld, dat het den Koning behaagd heeft den *luitenant* van het regiment, den heer *H. M. R. Looft*, die een gedenkschrift op het feest van den dag had vervaardigd, en het Z. M. eerbij had opgedragen, te benoemen tot ridder van de brdeelsche *Lijonsteden*.

Naar men verneemt is de heer *Janssen*, gepensioneerd ridmeester van het wapen der *maréchaussée*, benoemd tot commissaris van politie speciaal te Lobith, belast met het visiteren der paspoorten van de aldaar aankomende vreemdelingen.

In de vorige week had alhier, in het gebouw der Toeken-academie, het examen der leerlingen van de Koninklijke muziek- en zangschool plaats. In afzondeligheden der commissie van toezigt over gemelde inrigting. De twee eerste dagen werd dit examen in twee zalen gehouden, doch woensdag jl. was de groote zaal der Tentoonstelling daartoe, met een orkest, behoort ingerigt. De leerlingen van de hoogere klasse van zang en van verschillende instrumenten gaven op de meest voldoende blyken van hunne in het afgelopen jaar gemaakte vorderingen. De Burgemeester, als voorzitter der commissie, reikte aan deze verdienstelijke jongelieden van heider künne de verschillende getuigschriften uit, alsmede, ter eere toernoois, de diploma's van het eervol verlaten der school na volbrachten leertijd, aan hen, die hunne studien hadden voltooid. Verscheidene autoriteiten, eenige leden van het Corps Diplomatiek en een aanzienlijk getal dames en koninklijke waarden dit muziekfeest bij, en gaven herhaaldelijk door teekenen van goedkeuring, hunne tevredenheid over de zoo door de solisten als door de koren uitgevoerde muziekstukken te kennen. De diploma's zijn uitgereikt aan de volgende jongelieden: *H. J. C. Kuypers*, *A. René*, *J. C. Leich*, *S. Wolfson*, *A. Hemmes*, *C. W. vom Rath*, jufv. *A. J. van Alphen*, *C. J. Frotscher*. Eerste prijzen of getuigschriften zijn toegekend aan *J. D. M. de Hoop Fuenté*, *L. Reijus*, *A. Bles* en *J. Stortensker*.

Het diner, gisteren doot den heer Staatsraad Commissaris des Konings in deze provincie aan het overige deel der leden van de Staten gegeven, was even intierlijk als het vorige.

Aanstaanden dinsdag den 11 dezer, des namiddags ten 2 ure, zal de Tweede Kamer der Staten-Generaal hare werkzaamheden hervatten. Op dit oogenblik zijn bij de Kamer de volgende wetontwerpen aanhangig, met wier behandeling de Vergadering zich achtervolgens zal bezig houden: 1º, tot vaststelling van het Reglement op het beleid der regering van *Nederl. Indië*; 2º, tot het geven eener eindbeslissing der zaken, voortvloeiende van de voormalige wees- en monboir-kamers; 3º, betreffende de vijfjarige verlating van de coupons der certificaten van Nationale schuld; 4º, tot wijziging in het tarief van regten op den in- en uitvoer; 5º, tot het verleenen eener bijdrage voor het uitwateringskanaal van Grave naar den Amer; 6º, tot verhoging van hoofdstuk V der Staatsbegroting; en van de begroting van het bijzonder fonds tot voldoening der uitgaven, voortvloeiende uit de kolonisatie van behoefigen in de kolonien der Maatschappij van Weldadigheid over 1854; 7º, tot verhoging van hoofdstuk V der Staatsbegroting voor 1854 (stichting van een stoom-gemaal, ter ontlasting van Rijnlands boezem op den IJssel); 8º, tot goedkeuring eener ruiling tusschen het bestuur der domeinen en de gemeente Middelburg; 9º, tot onteigening van percelen tot uitbreiding van de gemeente Arnhem; 10º, tot voorloopige indeeling der gronden van het Haarlemmermeer onder de aangrenzende gemeenten; 11º, tot afschaffing van de regten op den uitvoer van gemunt en ongemunt goud en zilver in Nederl. Indië; 12º, tot regeling van het gebruik van het koloniaal batig slot over 1852, en 13º, tot wijziging en verhoging van hoofdstuk IX B der Staatsbegroting over 1853.

Er kunnen nog andere ontwerpen van Regerings wege te gemoet gezien worden.

Ook is bij de Kamer aanhangig een voorstel van den heer *Groen van Prinsterer*, tot wijziging van de bestaande verordeningen op de autorisatie voor bijzondere scholen.

De voorstelling in den Koninklijken Franschen schouwburg alhier zal maandag den 10 dezer bestaan uit de vaudevilles *Tamboor battant*, *Ressources de Jonathan*, *Femme aux oeufs d'or* en *Frisette*.

(Zie de verdere Nieuwsberichten enz. in het Bijvoegsel.)

[illegible]

COURANT

van Zondag en Maandag den 9 en 10 Julij 1854, N. 160.

4. dezer is de afstand van de te bouwen R. K. kerk en de kerk der Afgescheidene Christelijke gemeente door den hooftingenieur van den waterstaat gemeten, en er is bevonden dat die afstand weinig meer dan 20 ellen bedraagt.

— Eergisteren morgen ten acht ure hebben de afgevaardigden ter jaarlijksche algemeene vergadering der vereeniging tot afschaffing van sterken drank, te Zwolle, hunne werkzaamheden voorgezet. In de pauze, die van half één tot half twee ure heeft geduurd, werd door hem de prachtig gebouwde Grootkerk bezigtigd, terwijl de stadsorganist de heer *Hempstus* het schoone orgel deed hooren. De werkzaamheden ten 4 ure geëindigd zijnde, heeft men zich begeven naar het Katerveer, alwaar een eenvoudige doch smaakvolle maaltijd was aangerigt, daarna werd in het Nieuwewerk de thee gebruikt, en deze dag in gulle vrolijkheid besloten.

— Aangaande het onweder, dat in verschillende oorden van ons Vaderland II. dingsdag gewoed heeft, verneemen men nog het volgende: Op verschillende punten is den bliksem ingeslagen. Nabij de stad Gröningen heeft den bliksem den afleider van een zaagmolen getroffen, zonder anderel uitwerking, dan dat de draad sterk in beweging werd gebragt. Te Garmerwolde, onder Ten Boer, werd de zoon van den landbouwer *van der Molen*, een jongeling van ongeveer 20 jaar, terwijl hij om den hevigen regen uit het land met den wagen huiswaarts keerde, bij huis door den bliksem getroffen en gedood. Deze slag is tot den zoogenaamden uilagevel ingeslagen, langs een balk gegaan en de schuurdeur weder uit, een weinig brand achterlatende. Ook zag men in die omstreken den bliksem in den grond slaan en geraakte het hooi in brand, wat echter door den fellen regen weder spoedig werd gebluscht. In de buurt van Mensingeweer hebben de hevige wind en regen stukken koren geheel tegen den grond geslagen. Te Stedum was een slag zoo fel, dat eenige personen van zich zelf vielen. De bliksem sloeg in den aldaar staanden pel- en roggemolen; door oogenblikkelijke hulp en inspanning gelukte het echter den brand, die zich tot de kap van den molen bepaalde, te blusschen; een den roeden moet gespleten zijn. Te Grijskerk is een paard, behoorende aan de wed. *S. E. Sinnema*, door den bliksem in het land dood geslagen. Te Burum, in Friesland, is de bliksem in den pelmolen van den heer *Habbema* geslagen en heeft de as en eene der wicken beschadigd, doch geen brand veroorzaakt. Nabij Norg is een huis van den landbouwer *Stel* in brand geraakt. Op sommige plaatsen in Drenthe heeft het koren geleden. Te Riel in Noordbrabant is de bliksem in den stal van den landbouwer *van Broekhoven* geslagen, waardoor twee koeijen en eene geit getroffen en gedood zijn. Juist 82 jaren geleden werd diezelfde stal door een onweder merkelyk beschadigd, en ook toen een man en twee koeijen gedood.

Aangaande het lijdensdag gewoed hebbend onweder meldt men nog, dat de bliksem in de woning van den Rijks-ontvanger, den heer *Renardel de Lavalette*, ten Lieden, is geslagen, waardoor eenige schade aan het ameublement werd veroorzaakt en er brand in genoemde woning ontstond, die echter door spoedige hulp is kunnen gebluscht worden. Te gelijker tijd is de bliksem mede geslagen in de woning van *R. van Oort*, aan het Eck-en-Wielsche veer, zonder brand te veroorzaken. — In de gemeente Duiven zou iemand, terwijl hij in het grasveld bezig was met het scherpen van zijne zeissen, door den bliksem zijn dood geslagen. Op sommige plaatsen hebben de tabaksplant en de boekweit door den hagelslag geleden.

— Eergisteren heeft het Provinciaal Gerechtshof in Limburg uitspraak gedaan in de zaak van S. N., huis-schilder, laatst gewond hebbende te Weert, beschuldigdd van moord met voorbedachten rade, gepleegd in de maand februarij 11. op de persoon van *Petronella Verdonschot*, naaister te Weert, een meisje met hetwelk hij verkeerde. Het Hof heeft hem schuldig verklaard aan die misdad en verwezen tot de straf des doods, uit te voeren door middel der guillotine, op de Grootemarkt te Maastricht.

— Men herinnert zich het dezer dagen door ons uit Steenwijk medegedeelde bericht van het voorgevallene met een Hollandsch schip, dat door de Engelschen opgenomen, doch den gosten juni te Harlingen binnegeloopt was. Wij moeten thans daarbij voegen, dat wij veel grond hebben om te onderstellen dat de zaak nog niet als afgedaan is te beschouwen. Zoo toch onze informatie juist zijn, dan is door het Engelsche Gouvernement terstond per telegraaf aan Nederland opgeschingedaan zoowel van schip als lading (het eerste is lek en moet gerepareerd worden en de lading is reeds gelost) en tevens overlevering van den kapitein, die dan ook te Harlingen is gearresteerd, doch later, op zijn eerewoord van de stad niet te zullen verlaten, weder is ontslagen. De Engelsche vice-consul te Harlingen heeft voorts den heer Commissaris des Konings in Friesland dadelijk van de zaak kennis gegeven hebben en drukke briefwisseling met 's Hage van dien kant moet thans plaats hebben. (A. H.)

— De waterhoogte te Arnhem was den 7 dezer 2.80 el.

ROTTERDAM den 8 Julij.
OVERLEDEN: J. Anthony, jm., 82 j. — A. Nieuwland, jm.,
55 j. — J. C. Wessel, d., 2 j. — F. Moret, d., 2 m. — G. Broetveld,
weduwn. van J. van Nieuwen, 64 j.

[illegible]

Nederland.

Batavia.

WELLEVOTSLUIS 8 july. Uitvoer van de volgende goederen:

J. Needham; van Sumatra's *Ophion*; J. Coopers; de *Gewende*, en *Wapper*; M. Dawson; van Ruiters de wind N. L. Medel met gel.
titel van *Anne Cornelia G. O. Glazen*; van Hildebrandt; de *Nova*; D.
Brown; van Newcastle Volgend rapport in het kopschip *Zharofa*,
kapit. van Mulven niet in zee, maar ligt op een hoek Goemaars Land
ten anker, en de *Cadenakroon*, kapit. Kuuminga, mede niet in zee
maar op de Reede teruggekomen: de wind N. W.

BRISTLE 8 juli. Oisteren na posttijd niets gepasseerd. — Heden voor posttijd stoomden in zee *Giraffe*, E. Frost, en *Rhine*, J. W. Reader, beiden naar Londen; *Glenelgh*, G. Worter, n. Grimsby; *St. Keeran*, J. Salls, naar Goole, en *Edington*, J. Greig, naar Leith. De *Vulcan*, gisteren gemeld, is wat in zee gekomen; de wind N. W.

MAASSLUIS 8 jellj. Heden namiddag uit zee *Three Brothers*, W. Hopkins, van Rochester. Verrokken diers. Kaplt. Thompson, die bij de Pen was geankerd. Is op de Reede terug: de wind N. W.

BROUWERSHAVEN 7 juli. Uit zee ufers. Naar zee *Brouwershaven*. P. Janzen (van Rotterdam) naar *Batavia*; de w. omlooppend.

(st.) en Gouverneur van Engk (st.) van Hout, Ann, J. Dawson en Catharina, E. G. Ockhoff, beiden van Newcastle; Thomas Gale, J. Laidler, van Sunderland; *Two Friends*, A. Krugger, Mader.

H. Schwarz, en Onth. O. C. Schierv, alle drie v. Fredrikstad.
Vertrokken *Prins Frederik der Nederlanden*, S. J. Rotmans, en
Herman de Royter, P. J. Feynt, beiden naar Batavia; *Albatros*.

C. A. Brouwer qd., naar Suriname; *Elisabeth en Jacoba*, P. L. Zeeman, naar Konstantinopel; *Hermanus Franciscus*, A. J. Driest, naar Livorno; *Catherine Charlotte*, P. G. Blom, naar Cork.

Johanna Maria, W. J. Schummekeel, nær Liverpool; Fox, H. King, nær Yarmouth; Premium, T. Bond, n. Sunderland, en Nathalia, J. Naess, nær Fredrikstad.

VLIE 6 juli. De wind W. Z. W. Uit zee de *Stoomvaart (n.)*
van Hamburg. — Vertrokken twee blikken, de namen onbekend.
ZOLTKAMP 6 juli. Vertrokken *Albion*, Duijen, n. Archang.

Buttelandsche Havens.

Aangekomen :
Te BUCCARI 30 Janij *Wanda Lucretia*, de Jong, v. Triest, —
Te RAIMBOURG 1 Juli *Elizabeth Helena*, de Jong, v. Amsterdam.

Te SWINEMUNDE : 3 juli *Dolabella*, Holman, van Londen. — Te
STOLPEMUNDE : 3 juli *Wilmina Klarina*, de Jonge, v. Regenwalle. —
Te MEMRI : 3 juli *Janina Remekina*, Tikh. — Dronk.

Voorzitter:
Van TRIEST : jhr. *Ludolf Theodorus*, Oldendorp, n. Scap.

Van VENETIE 29 juni *Jacoba Christine, Lurje, 9. Amsterdam. —*
Van MEMEL 2 juli *Petrus Horreus, Zwitsering, naar Aberdeen.*
UITGEKLAARD: Van SAN FRANCISCO 30 mei *Jacoba*

Cornelia, G. H. Lodewijks, naar Hong Kong.

Van LONDEN ingeklaard 5 juli *Jacquinus*, *Hager*, & *Stettin*; —
in lading *Twee Gebroeders*, *Schol*, naar *Harburg*. Te YARMOUTH

4 juni *Fransje van der Meer*, *Adrianus van der Meer*, 3 dito *Hendrik Gijbert*, Noorduyn, van Rotterdam. Van HULL verrokken 4 juni *Frans Alida*, Valomstra, naar Geeningen, en *Catharina*, Willem van Koninghsbergen. *Te Hartbroek* verrokken 4 juni

Elsina Jeltina, Kenn. van London. Te **SHIELDS** 4 juli **Melita**,
Filk, van Licata, *Honour*, Downing, van Rotterdam, *Fennochina*,
Waterbouw van Hull en Lenting de Veins van Westchester, N.Y.

geklaard Gesins, Mulder, naar Archangel. Te BRISTOL 5 july
Whampoa, Krämer, van Soerabaja, naar van Quensstown. Te
QUINCYSTOWN, 1 juli 1892. *Anders*. *Stichting van Soerabaja*

GLASGOW vertrokken 4 juli *Port Dundas*, M'Laren, n. Rotterdam.
Te LIVERPOOL is tanding 5 juli *Stranger*, Thomson, op *Lanc*,
Henderson. Teken van *Dundee* en *Rotterdam*, en *Lanc*, *Stranger*.

De schepen *Afrika*, kapitein Ouman, van Mambouria, *Hendrik* Lanting, kapitein Houtmink, van Galatz en *Stas*, kapitein Gans, —

Akyab, alle drie te FALMOUTH binnen, zijde op bevelen order verzeld: het eerste den 5 juli naar Sunderland, het tweede Glenelg den naar Gloucester en het laatste den 6 juli naar Amsterdam.

Het schip *Prudentor*, kaplt. Bänisch, van Hamburg naar Nansen, is den 5 jehi te PORTSMOUTH blaansgeloopt.

en Hendriks Margrietha, Altona, van Duitzig naar Nantuch.
GRAVESEND 6 juli. De Jeanne Marie (Noordnederlandsche kof-
kerk) I. L. C. Rolfe van Rio naar Amsterdam, en Gravendijk

gebragt (bevoers gemeld), is glisteren als prijs op de Rivier aangekomen.

Rotterdam.

381 b. Rijst, 962 b. Rotting en 1 partij Sapanhout, Gede. Voetbollen.

In lading, liggende Schepen.

BATAVIA, SOERABAJA en SAMARANG, mede voor Passagiers, waartoe hetzelfde dienstend is ingesig. Het eene meelstend Nedert.

gekocht Barkschip *Amboina*, kapitein P. A. Schaap, voerende
eenen gekwamineerden Scheepdoctor. Adres ten kantore van
Kuiper van Dam en Smeets in Huidje en Bladvaten 11012

